

A recski kényszermunkatábor



A recski kényszermunkatábor, Magyarország leghírhedtebb haláltábora 1950 októberében nyílt. Az ítélet nélkül idekerült emberek brutálisan embertelen körülmények között a közeli kőbányában dolgozott. A tábor létszáma nagyjából 1500 fő körül mozgott. Az itt fogva tartott rabok mindenfajta egészségügyi ellátás nélkül étlen-szomjan dolgoztak. A fogvatartóik utasítása az volt: *“Ne csak őrizd, gyűlöld is!”* A különböző társadalmi rétegekből vegyesen kerültek ide az emberek, többen a régi nemesség tagjai voltak. Például gróf



Ambrózy Gyula és Faludy György Kossuth-díjas magyar költő, író és műfordító. A munkatáborban átélt élményeiről az önéletrajzában is beszámol.

A táborban az évek során két szökési kísérlet is történt. Először 1950 augusztusában Dobó József, aki feladta magát, amikor megtudta, hogy a családtagjait letartóztatták. Később meg Lőcsey Géza és társainak szökése. Részletesen megtervezték szökésüket és ÁVH

tagjainak öltözve 1951 májusában megszöktek. Közülük hetet elfogtak, de Michnay Gyula kijutott az országból és a Szabad Európa Rádióban fejből sorolta fel több száz rabtársa nevét. Nyugaton és Magyarországon is ekkor tudták meg az emberek, hogy a recski kényszermunkatábor létezik, és a családok eltűnt hozzátartozói még élnek.

Napjainkban a munkatábor helyén egy emlékpark található, amely visszaemlékezik arra a több ezer elhunytára, akik ezen a helyen szenvedtek.

Államvédelmi Hatóság

Ez a szervezet 1948 és 1956 között működött. Régebben az Államvédelmi Osztály volt, ezért ÁVÓ-soknak nevezték őket. Az eredeti feladata az állam ellenségeinek az elnyomása volt, de később már majdnem bárkit letartóztattak, akire gyanúsítható volt, hogy más (a kommunistákétól eltérő) álláspontokat képvisel.

A lakosság rettegésben élt, mert mindig fennállt az esélye annak, hogy valakit az éjszaka közepén elvisznek és megkínózzák, vagy esetleg meg is ölik (csengőfrász). A központi pincebörtön az Andrassy út 60-as számban volt (a mai Terror Háza Múzeum). Hírhedt vezetőjük (1945-től 1953-ig) Péter Gábor volt. Ő korábban egy szabó volt Rettegtek tőle az emberek, hiszen az összes ellenségét megkínóztatta és egyeseket meg is öletett. Nagyon sokféle kegyetlen kínzást végeztek el az ellenségeiken, mint például, a sónyalatás, a wc-ből itatás, a talpalás (addig verték az illető talpát, amíg az annyira fel nem dagadt, hogy nem tudta felvenni a cipőjét).

1956-ban a forradalmárok követelését teljesítve feloszlatták, és a forradalom leverése után sem állították vissza.



Mindszenty József pere

Mindszenty József 1892 március 29-én született Pehm József néven. Mindszenten és Szombathelyen tanult papnövédeknek. 1915-ben pappá szentelték és Zalaegerszegre költözött, ahol először hittan tanár lett. 1919-ben plébánosi kinevezést kapott és Zalaegerszegen építtetett: templomokat, plébániát iskolákat (ingyen tanított fiatalokat) és szeretetotthont. 1942-ben megváltoztatta a családnevét. 1944-ben püspökké szentelték és átadta az államnak a "Dunántúl pásztorainak memorandumát" (zsidóüldözés elleni irat), amiért börtönbe csukták. Miután kiszabadult először esztergomi érsek, majd hercegprímás, ezután bíboros lett. 1948. december 26-án elszállították több klerikussal együtt az ÁVO főhadiszállására Rákosi megbízásából, ezután következett a koncepció pere, amikor életfogytig tartó fegyházra ítélték. Többször is megkínózták (pl.: szerek alatt "beismerte" a harmadik világháború előkészítésében; kémkedett nyugati hatalmak kormányainak; megpróbálta átjátszani a Szent Koronát a Habsburgok javára). Utolsó szó jogán békét kért az egyháznak és a magyar államnak. Betegség miatt kiengedték és ezalatt házi őrizetben volt, majd a forradalom után Pálinkás-Pallavicini Antal őrnagy jóvoltából kiszabadult és az amerikai nagykövetségre mehetett, ahol 15 évig élt. 1971. szeptember 28-án elhagyta Magyarországot, majd 1975. május 6-án meghalt 83 évesen. 2012-ben teljes jogi, erkölcsi és politikai rehabilitációt kapott a magyar államtól.



Kitelepítések a Hortobágyra

Jósvai Zsombor, Nemes Noémi, Harsányi Emma, Ferke Jázmin

1950. június 23-án éjjel a déli határsávból, valamint Szeged, Zalaegerszeg és Pécs városaiból emberek ezreit telepítették a Hortobágyra. A kitelepítés teljes vagyonelkobzással járt mindenki számára. Először 7, majd 12 munkatábort alapítottak itt, amelyekben embertelen körülmények uralkodtak. Másodjára már az egész ország területéről hurcoltak embereket a munkatáborokba. Összesen 10.000 embert tartottak fogságban: volt nagybirtokosokat, a gazdag paraszti réteget (kulákságot), a régi nemességet, a nagytőkéseket, gyártulajdonosokat és a felső papságot és egyszerű parasztokat is, szinte bárkit, akit gyanúsak vélték. Ezt az rendszert Garasin Rudolf veterán katonatiszt és propagandista találta ki a sztálini Gulág-rendszer alapján. Ő találta ki azt is, hogy a fogvatartottak rabszolgamunkáját használják fel a tervgazdaságban.

A Rákosi-rendszer végével, Nagy Imre első kormánya alatt kezdtek el kiengedni az itt fogvatartott embereket. Az életben maradtak egyesület alapítottak, és sokáig nem nyilatkozhattak a táborban történekről.

Az áldozatokra az egykori táborok területén márványtáblák emlékeztetnek.



A kulákok üldözése

A kulákok a módos parasztok voltak a kommunista diktatúra idején. Az ő üldözésüket Magyarországon 1948-ban Rákosi Mátyás vezette be Sztálin utasítására, mert úgy érezték, hogy fenyegetik a kommunista rendszert. Módos parasztnak számítottak általában azok, akik 25 hold földdel vagy malommal, kisüzemmel rendelkeztek, de később sok féle kulákot tartottak számon: csendőr, pap, kereskedő-kupec, malmos és értelmiségi kulák. Mindenki, akit ellenségnek tartottak kulák lett.

Ezek az emberek kuláklistán szerepeltek, amit a helyi pártvezetőség írt meg. A listán teljes családok szerepeltek, így a gyereket is megbélyegezték, például felsőoktatásban nem vehettek részt. A kulákokra óriási adókat vetettek ki, házaikat, földjeiket elvették, verették őket, és fogságba is kerülhettek.

A propagandában az állam és a rendszer ellenségeiként lettek kikiáltva, kizsákmányoló és lusta képet alkottak róluk. Például újságokban karikatúrákban kövér naplopókként ábrázolták őket.

A kuláklistákat 1953-ban Nagy Imre utasítására a Belügyminisztérium begyűjtötte és titkosította, de nem semmisítette meg az amnesztiarendelet előírása ellenére.



Megtorlások az '56-os forradalom után

A szovjet seregek november 4-ei bevonulásával minden remény elveszett a forradalom megnyerésére. A fegyveres ellenállás leverése után a nép még nem ismerte el Kádár János kormánya legitimitását, és több helyen gyűltek össze tiltakozni. Többször előfordult, hogy a fegyvertelen tüntetőkre éles fegyverrel lőttek, annak ellenére, hogy Kádár ígéretet tett arra, hogy a forradalomban résztvevőknek nem fog bántódása esni.

A szabadságharcot ellenforradalomnak minősítették, és mindenki, aki ezt megkérdőjelezte, a párt ellenségévé vált. Létrehozták a népbíróságokat, és ennek következtében 1957 elejére megteltek a börtönök és az internáló táborok. Több, mint 26 ezer embert börtönbüntetésre ítélték, 229 főt kivégeztek, és 200 ezren Nyugatra menekültek.

A forradalom fő vezetőit, mint Nagy Imrét, Maléter Pált és Gimes Miklóst 1958 nyarán kivégezték, a forradalom más vezetőit is ezen a napon ítélték el.

Az elnyomás intézményeit is megszilárdították, megreformálták a fegyveres erőket, létrehozták a munkásőrséget.

Ezek voltak a fő intézkedések, amelyek az egész országot terrorral árasztották el az '56-os forradalom és szabadságharcot követő években, és egy véres foltot hagynak országunk történelmében.

